Evropski parlament
2024-2029

SPREJETA BESEDILA

P10_TA(2025)0284

Zagotavljanje hitrejše registracije in uvajanja biotičnih agensov

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 25. novembra 2025 o zagotavljanju hitrejše registracije in uvajanja biotičnih agensov (2025/2086(INI))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju členov 114 in 191 Pogodbe o delovanju Evropske unije,

– ob upoštevanju Uredbe (ES) št. 1107/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o dajanju fitofarmacevtskih sredstev v promet in razveljavitvi direktiv Sveta 79/117/EGS in 91/414/EGS[1],

– ob upoštevanju predloga Komisije z dne 22. junija 2022 za uredbo Evropskega parlamenta in Sveta o trajnostni rabi fitofarmacevtskih sredstev in spremembi Uredbe (EU) 2021/2115 (COM(2022)0305),

– ob upoštevanju svojega osnutka resolucije o pravni opredelitvi in kategorizaciji snovi za biotično varstvo rastlin pri trajnostni uporabi fitofarmacevtskih sredstev,

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 20. maja 2020 z naslovom Strategija „od vil do vilic“ za pravičen, zdrav in okolju prijazen prehranski sistem (COM(2020)0381) in sporočila Komisije z dne 20. maja 2020 z naslovom Strategija EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030 – Vračanje narave v naša življenja (COM(2020)0380),

– ob upoštevanju skupne razprave Odbora za okolje, podnebje in varnost hrane ter Odbora za kmetijstvo in razvoj podeželja v skladu s členom 59 Poslovnika,

– ob upoštevanju odziva Komisije na Sklep Sveta (EU) 2022/2572 z dne 19. decembra 2022 o pozivu Komisiji, naj predloži študijo, ki bo dopolnila oceno učinka predloga uredbe Evropskega parlamenta in

[1] UL L 309, 24.11.2009, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/1107/oj.

Sveta o trajnostni rabi fitofarmacevtskih sredstev in spremembi Uredbe (EU) 2021/2115 Evropskega parlamenta in Sveta, in predlaga nadaljnje ukrepe, če je to ustrezno glede na rezultate študije[2],

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 19. februarja 2025 z naslovom Vizija za kmetijstvo in prehrano – Skupno oblikovanje kmetijskega in živilskega sektorja, ki bo privlačen za prihodnje generacije (COM(2025)0075),

– ob upoštevanju Direktive 2009/128/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti za doseganje trajnostne rabe pesticidov[3],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 23. novembra 2023 o revidirani pobudi EU za opraševalce – nov dogovor za opraševalce[4],

– ob upoštevanju sklepa št. 15/4, ki ga je sprejela konferenca pogodbenic Konvencije Združenih narodov o biološki raznovrstnosti dne 19. decembra 2022 z naslovom Kunminško-montrealski svetovni okvir za biotsko raznovrstnost,

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 12. maja 2021 z naslovom Pot do zdravega planeta za vse – Akcijski načrt EU: Naproti ničelnemu onesnaževanju zraka, vode in tal (COM(2021)0400),

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 16. januarja 2019 o postopku Unije za registracijo pesticidov[5],

– ob upoštevanju člena 55 Poslovnika,

– ob upoštevanju poročila Odbora za okolje, podnebje in varnost hrane in Odbora za kmetijstvo in razvoj podeželja (A10-0234/2025),

A. ker je fitofarmacevtsko sredstvo sredstvo, ki vsebuje snov, ki preprečuje, uničuje ali nadzira škodljivi organizem (v nadaljnjem besedilu: škodljivec); ker je biotično varstvo rastlin, ki je naravnega izvora ali identično naravnemu, če je sintetizirano, metoda, pri kateri se škodljivci in bolezni zatirajo z uporabo drugih organizmov ali njihovih delov, pogosto v kombinaciji s fizičnimi tehnikami, da se prekinejo reproduktivni cikli škodljivcev ali da se zmanjša dovzetnost kmetijskih rastlin zanje;

B. ker morajo biti v skladu z Uredbo (ES) št. 1107/2009 aktivne snovi odobrene na ravni EU, preden lahko države članice registrirajo

---

2 UL L 331, 27.12.2022, str. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2022/2572/oj.
3 UL L 309, 24.11.2009, str. 71, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/128/oj.
4 UL C, C/2024/4227, 24.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4227/oj.
5 UL C 411, 27.11.2020, str. 48.

fitofarmacevtska sredstva, ki jih vsebujejo; ker seznam, na katerem je trenutno približno 420 odobrenih aktivnih snovi, vključuje tako konvencionalne aktivne snovi kot tudi vse več aktivnih snovi za biotično varstvo rastlin[6]; ker tudi registracija sredstev za biotično varstvo rastlin spada na področje uporabe Uredbe (ES) št. 1107/2009; ker naj bi bilo do leta 2028 vloženih več kot 100 zahtevkov za odobritev biotičnih agensov na trgu EU, ki verjetno ne bodo odobreni pred letom 2031 do 2037; ker lahko od vložitve zahtevka za registracijo biotičnega agensa do njegovega dajanja na trg preteče do 10 ali 15 let, odvisno od njegove razvrstitve; ker dolgotrajen postopek odobritve vpliva na razpoložljivost rešitev za varstvo rastlin; ker sredstva za biotično varstvo rastlin sicer nimajo enakega profila tveganja kot konvencionalna fitofarmacevtska sredstva, vendar lahko v nekaterih primerih pomenijo tveganja[7], ki jih je treba oceniti z ustreznimi metodami glede na njihov način delovanja in naravo, da se ocenita njihova varnost in učinkovitost; ker naj bi bila ta zahteva sorazmerna tveganju, ki ga predstavljajo, in je konkurenčno, na znanosti temelječe in inovacijam prijazno regulativno okolje ključno za trajnostnost in produktivnost v agroživilskem sektorju EU;

C. ker na ravni EU trenutno ni harmonizirane pravne opredelitve biotičnega varstva rastlin;

D. ker so lahko rešitve za biotično varstvo rastlin aktivne snovi in agensi, nevretenčarski biotični agensi za zatiranje škodljivcev in bolezni, pa tudi sredstva, ki vsebujejo eno ali več aktivnih snovi za biotično varstvo rastlin; ker se rešitve za biotično varstvo rastlin uporabljajo kot del celovitih strategij za zdravje rastlin, ki lahko tudi združujejo preventivne agronomske ukrepe in druge pristope, da bi optimizirali njihovo učinkovitost in zagotovili, da se njihova uporaba še naprej dopolnjuje in temelji na potrebah;

E. ker se biotično varstvo rastlin lahko izvaja z naslednjimi agensi: (a) živi makro- in mikroorganizmi, (b) semiokemikalije, (c) izvlečki iz naravnih virov, zlasti iz rastlin in alg, in snovi, ki jih proizvajajo mikroorganizmi, (d) snovi, ki so enake tistim, ki jih proizvajajo biološki organizmi, ali so sestavine bioloških organizmov in (e) anorganske snovi, prisotne v naravi, razen težkih kovin in njihovih soli;

F. ker nevretenčarski biotični agensi, kot so koristni plenilski insekti, vključno s parazitoidi, pršice in ogorčice, že imajo ključno vlogo pri integriranem varstvu rastlin pred škodljivimi organizmi in v sistemih ekološkega kmetovanja; ker ti za razliko od sredstev za biotično varstvo rastlin na osnovi snovi niso zajeti v Uredbi (ES) št. 1107/2009 ter tako zanje še vedno veljajo različni in razdrobljeni nacionalni

---

6 https://food.ec.europa.eu/plants/pesticides/eu-pesticides-database_en?prefLang=sl

7 Na primer invazivnost ali alergenost itd.

predpisi; ker bi hitrejši postopki registracije makroorganizmov ob hkratnem ohranjanju visokih varnostnih standardov za zdravje in okolje povečali njihovo dostopnost na trgu in bi lahko pomagali odpraviti pomisleke glede zdravja rastlin;

G. ker so rešitve za biotično varstvo rastlin pogosto v obliki mešanice semiokemikalij, rastlinskih izvlečkov ali mikrobnih konzorcijev, da so bolj učinkovite, delujejo proti več vrstam škodljivcev ali boleznim in so bolj okoljsko prilagodljive, ter so pogosto vključene v druge tehnike zatiranja škodljivcev, na primer v integrirano varstvo rastlin pred škodljivimi organizmi; ker zato ni vedno mogoče nadomestiti enega konvencionalnega fitofarmacevtskega sredstva z enim samim sredstvom za biotično varstvo rastlin;

H. ker je biotično varstvo rastlin pogosto povezano z nižjimi stopnjami toksičnosti, obstojnosti in onesnaževanja okolja ter lahko, če se temu nameni ustrezna pozornost, dopolnjuje konvencionalna fitofarmacevtska sredstva; ker lahko to kmetom v nekaterih primerih omogoči, da zmanjšajo odvisnost od uporabe konvencionalnih fitofarmacevtskih sredstev, saj dopolnjuje njihov nabor orodij z varnimi in učinkovitimi alternativami rešitvami, s čimer se prispeva k bolj zdravim tlem ter zmanjšuje vpliv na biotsko raznovrstnost, ekosisteme, kakovost vode, prehranske verige in javno zdravje;

I. ker bi se s hitrim obravnavanjem rešitev za biotično varstvo rastlin in njihovim dajanjem na trg EU povečala njihova razpoložljivost in omogočilo zatiranje škodljivcev in bolezni, ki so odporni proti sedanjim fitofarmacevtskim sredstvom; ker bi to pripomoglo k spodbujanju bolj trajnostnih kmetijskih praks ter povečanju odpornosti in konkurenčnosti kmetijskega sektorja, saj bi kmetje imeli na voljo karseda pester nabor orodij za zatiranje škodljivcev;

J. ker Komisija v viziji za kmetijstvo in prehrano[8] iz leta 2025 navaja, da kmetje potrebujejo naprednejši nabor orodij, da bi lahko kmetovali na okolju prijazen način in dosegli zastavljene cilje. Ta nabor orodij zahteva dobro umerjeno kombinacijo bolje usmerjene javne podpore iz prihodnje SKP, naložb v naravi prijazne rešitve, več ekonomskih spodbud, prilagojenega svetovanja, ki temelji na napredku na področju raziskav in inovacij, ter prožnejšega regulativnega okolja. Eden od takih primerov je prizadevanje EU za zmanjšanje uporabe škodljivih pesticidov. To je pomembno za dolgoročno odpornost kmetijstva, naravo in varovanje zdravja. Toda alternative v obliki bioloških ali inovativnih fitofarmacevtskih sredstev z majhnim tveganjem se na trg ne uvajajo enako hitro, kot se aktivne snovi umikajo z njega. Če se bo ta trend nadaljeval, lahko vpliva na zmožnost EU, da zagotovi proizvodnjo hrane. Komisija bo zato skrbno

---

8 Sporočilo Komisije z dne 19. februarja 2025 z naslovom Vizija za kmetijstvo in prehrano – Skupno oblikovanje kmetijskega in živilskega sektorja, ki bo privlačen za prihodnje generacije (COM(2025)0075).

preučila vsako nadaljnjo prepoved pesticidov, če alternative še niso na voljo, razen če zadevni pesticid ogroža zdravje ljudi ali okolje, na katerega se kmetijstvo zanaša za svojo sposobnost preživetja;

K. ker v Evropski agenciji za varnost hrane (v nadaljnjem besedilu: agencija EFSA) in pristojnih organih držav članic pogosto primanjkuje strokovnega znanja, izkušenj in virov, potrebnih za obravnavo zahtevkov za registracijo biotičnih agensov, zlasti na področju mikrobiologije; ker bi morale smernice in zahteve po podatkih ustrezati posebnim značilnostim rešitev za biotično varstvo rastlin, da bi bile v pomoč pri uvajanju na trg, pri čemer bi se bilo treba izogibati pretiranim bremenom, stroškom, dolgotrajnim postopkom odobritve in zakonskim rokom; ker bi lahko hitrejši, cenovno dostopnejši in manj zapleteni postopki registracije sredstev za biotično varstvo rastlin pomagali privabiti več naložb v EU in okrepiti njeno vodilno vlogo v svetu na področju trajnostnega varstva rastlin;

L. ker so za učinkovito uporabo sredstev za biotično varstvo rastlin pogosto potrebne prilagojene prakse, kar kaže, da je treba za njihovo uspešno uvedbo nadalje vlagati v usposabljanje, infrastrukturo in svetovalno podporo;

M. ker mala in srednja podjetja za biotično varstvo rastlin s sedežem v EU predstavljajo približno 70 % sektorja EU za biotično varstvo rastlin; ker so ta podjetja ključna gonilna sila trajnostnih inovacij; ker je odobritev aktivnih snovi za fitofarmacevtska sredstva, vključno z biotičnimi agensi, v EU zelo draga, in sicer skupni strošek na snov, vključno s stroški zbiranja podatkov, regulativnimi pristojbinami in nacionalnimi registracijami, po ocenah znaša 1,5 do 4 milijonov EUR;

Pravne opredelitve, področje uporabe in načela

1. poziva Komisijo, naj na ravni EU določi jasno pravno opredelitev rešitev za biotično varstvo rastlin ter okvir za pospešeno odobritev aktivnih snovi za biotično varstvo rastlin na ravni EU in za registracijo sredstev za biotično varstvo rastlin na ravni držav članic; meni, da bi morale ta okvir spremljati jasne zahteve po podatkih in posodobljene smernice, da bi povečali pravno varnost ter spodbudili prizadevanja EU za inovacije in naložbe v trajnostne alternative; poleg tega vztraja, da bi si morala Komisija prizadevati za preprečevanje razdrobljenosti trga in zmanjšanje upravnih bremen;

2. ugotavlja, da bo regulativna varnost olajšala razvoj inovacij, zlasti v malih in srednjih podjetjih, ter spodbudila oblikovanje konkurenčnega sektorja EU za biotično varstvo rastlin; poleg tega poudarja, kako pomembni so zakonodajna skladnost in usklajenost z

zadevno zakonodajo EU, vključno z Uredbo (EU) 2018/848[9], in strategijami EU, pa tudi da se po potrebi določijo posebne določbe o biotičnih agensih;

3. poudarja, da imajo biotični agensi na splošno drugačne profile tveganja kot konvencionalna kemična fitofarmacevtska sredstva, saj nimajo enakih lastnosti, načina delovanja ali vpliva na okolje, vendar tudi niso brez tveganja, zato je treba njihovo tveganje ustrezno znanstveno utemeljeno oceniti; poudarja, da bi bilo treba metode za oceno tveganja prilagoditi posebnim lastnostim biotičnih agensov, hkrati pa zagotoviti ustrezno upoštevanje regionalnih agronomskih posebnosti ter visoko raven varovanja zdravja, neciljnih organizmov, biotske raznovrstnosti in okolja v skladu s pristopom „eno zdravje“ in previdnostnim načelom; opozarja zlasti, da je treba oceniti njihove morebitne učinke na koristne vrste, ekosisteme in biotsko raznovrstnost, tudi kadar se v okolje vnesejo živi organizmi, kot so mikroorganizmi, naravni sovražniki ali sterilne žuželke ali njihovi deli;

4. poziva Komisijo, naj v oceni učinka, priloženi zakonodajnemu predlogu, oceni primernost sedanjih ocen tveganja med odobritvijo aktivnih snovi za biotično varstvo rastlin in registracijo sredstev za biotično varstvo rastlin ter po potrebi razvije prilagojene protokole za oceno tveganja za vsako rešitev za biotično varstvo rastlin; poudarja, da se mora pri ocenah tveganja za biotične agense vedno zagotoviti ciljno usmerjeno, primerno in ustrezno obvladovanje tveganja ter visoka raven varovanja zdravja in okolja; poudarja, da morajo postopki registracije vključevati usklajena merila vpliva na okolje in biotsko raznovrstnost na ravni EU, da bi preprečili razlike med državami članicami; poudarja, da se lahko sredstva za biotično varstvo rastlin odobrijo le, če izpolnjujejo ustrezna merila za odobritev[10], ki zagotavljajo varno in učinkovito uporabo, ter če je učinkovitost znanstveno potrjena in so na voljo rezultati, pri čemer se varujejo poslovno občutljive informacije; opozarja, da je treba postopke poenostaviti, da bi se izognili zamudam, ki bi škodovale inovatorjem in kmetom v EU; ugotavlja, da bi morali biti postopki ocene tveganja pregledni in jasni;

Ciljno usmerjena sprememba Uredbe (ES) št. 1107/2009

5. poziva Komisijo, naj kratkoročno prilagodi veljavno Uredbo (ES) št. 1107/2009, da bo posebej upoštevala aktivne snovi in sredstva za biotično varstvo rastlin;

---

9 Uredba (EU) 2018/848 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o ekološki pridelavi in označevanju ekoloških proizvodov in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 834/2007 (UL L 150, 14.6.2018, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/848/oj).

10 Na primer v skladu s členom 4(1)–(4) in Prilogo II(3.6)–(10) k Uredbi (ES) št. 1107/2009.

6. pozdravlja, da bo Komisija v okviru napovedanega svežnja za poenostavitev predstavila ciljno usmerjeno revizijo Uredbe (ES) št. 1107/2009, osredotočeno na odobritev aktivnih snovi za biotično varstvo rastlin in registracijo sredstev, ki vsebujejo samo te aktivne snovi, da se omogoči pospešeno ocenjevanje zahtevkov za sredstva za biotično varstvo rastlin in poenostavi postopek obnovitve odobritve aktivnih snovi za biotično varstvo rastlin, da bi kratkoročno povečali dobavo razpoložljivih fitofarmacevtskih sredstev in podprli prehod na proizvodne sisteme, ki uporabljajo manj škodljive aktivne snovi;

Vzajemno priznavanje

7. spodbuja države članice k uporabi sedanjega postopka vzajemnega priznavanja v skladu s členom 40 Uredbe (ES) št. 1107/2009, da bi pospešile registracijo sredstev za biotično varstvo rastlin ter bi se povečala njihova uporaba in razpoložljivost v EU; poziva Komisijo, naj posebno pozornost nameni izvajanju člena 40 in po potrebi pripravi nadaljnje pobude za njegovo celovito izvajanje;

8. ugotavlja, da bi morala ciljno usmerjena sprememba Uredbe (ES) št. 1107/2009 okrepiti, olajšati in izvajati načelo vzajemnega priznavanja v zvezi s postopki EU za registracijo sredstev za biotično varstvo rastlin, s čimer bi zmanjšali podvajanje nacionalnih ocen, hkrati pa spoštovali previdnostno načelo in razlike med lokalnimi razmerami;

9. poziva Komisijo, naj pripravi načrt za samodejno vzajemno priznavanje sredstev za izključno biotično varstvo rastlin in možnost, da vlagatelji vložijo eno samo vlogo za sredstvo za biotično varstvo rastlin v več državah članicah hkrati, pri čemer bi se zagotovila visoka raven varovanja zdravja in okolja, ter naj razmisli o enotni coni za registracijo na ravni EU, kar bi zagotovilo, da bi bili po vsej EU dokazano izpolnjeni enaki znanstveni standardi, merila učinkovitosti in ravni varnosti; poudarja, da bi moral biti ta načrt naravnan v smeri morebitnega zakonodajnega okvira, za kar bi bilo treba najprej opraviti zanesljivo in strogo oceno učinka in šele nato postopoma razvijati okvir: začelo bi se bi z okrepljenim sodelovanjem in izmenjavo podatkov med pristojnimi organi, sledila pa bi racionalizacija postopkov ocenjevanja po posameznih conah za sredstva za biotično varstvo rastlin v skladu z Uredbo (ES) št. 1107/2009, na primer zadolžitev držav članic poročevalk, da v sodelovanju z državami članicami iz vseh drugih geografskih con ocenijo pogoje za registracijo v vseh geografskih conah, da bi se vzpostavilo medsebojno zaupanje med pristojnimi nacionalnimi organi, preprečilo birokratsko podvajanje, kmetom olajšalo uvajanje bolj trajnostnih rešitev in izboljšal enoten dostop do trga, hkrati pa bi se ohranili strogi standardi za varovanje zdravja in okolja;

Manjše uporabe

10. poziva države članice, naj po potrebi olajšajo in pospešijo zgolj razširitev registracije fitofarmacevtskih sredstev, ki so že

registrirana in vsebujejo aktivne snovi za biotično varstvo rastlin, na manjše uporabe, med drugim tudi na kmetijstvo z najbolj nadzorovanim okoljem, razen če pristojni organ ugotovi posebno in znanstveno utemeljeno tveganje;

11. poziva Komisijo, naj za vsak primer posebej oceni učinek, vključno s tveganji in koristmi, samodejne razširitve zgolj na fitofarmacevtska sredstva, ki so že registrirana in vsebujejo sredstva za biotično varstvo rastlin, tako da se v registracijo zajamejo manjše uporabe v skladu z zaščitnimi ukrepi iz člena 51 Uredbe (ES) št. 1107/2009;

12. poziva Komisijo, naj preuči možnost, da bi najdaljše trajanje prve odobritve aktivnih snovi za biotično varstvo rastlin in njene obnovitve podaljšali na do 25 let; prav tako jo poziva, naj pripravi in vodi seznam sredstev za biotično varstvo rastlin, ki bi se lahko glede na profil, naravo in način delovanja odobrila za to daljše obdobje, torej za največ 25 let v primeru prve odobritev; poudarja, da ta seznam ne sme biti izčrpen in mora odražati najnovejše znanstvene standarde ter ostati dinamičen, kar pomeni, da ni nujno, da snov, ki se nanj vključi, za vedno ostane na njem; poziva Komisijo, naj seznam redno pregleduje in posodablja glede na nove podatke ali znanstveni razvoj; poziva jo tudi, naj oceni morebitne pogoje, na podlagi katerih bi lahko aktivne snovi in sredstva za biotično varstvo rastlin, ki dokazano nimajo profila tveganja ali pa je ta zanemarljiv, odobrili in registrirali za nedoločen čas;

13. poleg tega poziva Komisijo, naj preuči možnost, da bi na ravni EU vzpostavili mehanizem odobritve za določene kategorije snovi za biotično varstvo rastlin z majhnim tveganjem;

Skrajšani postopki

14. priporoča, naj se postopki registracije, pa tudi postopki ponovne registracije, odobritve in ponovne odobritve za rešitve za biotsko varstvo rastlin poenostavijo, optimizirajo in pospešijo, vključno z uvedbo skrajšanih postopkov, da se bo zmanjšalo nepotrebno birokratsko breme in se bolje upoštevali predpisani roki za ocenjevanje, hkrati pa se ustrezno ocenilo in obvladovalo s tem povezano tveganje;

15. vendar poudarja, da je treba vsako krajšanje postopkov za dajanje sredstev za biotično varstvo rastlin na trg še vedno strogo znanstveno oceniti, vključno z analizo tveganja, ki zajema tudi neciljne organizme in učinkovitost v različnih relevantnih podnebnih razmerah;

Začasna registracija

16. poziva Komisijo, naj pri reviziji Uredbe (ES) št. 1107/2009 spremeni člen 30 in preuči možnost, da bi začasno registracijo dovolila le za sredstva za biotično varstvo rastlin, ki izpolnjujejo ustrezna varnostna merila iz tega člena; meni, da bi bilo treba pri začasni,

pogojni registraciji izvajati tudi potrebno spremljanje; spominja na uveljavljeno načelo, da je treba začasno registracijo pregledati in umakniti, če se na podlagi novih podatkov ugotovi nesprejemljivo tveganje za zdravje ali okolje, tudi za neciljne vrste;

Obeti za prihodnost: strategija, analiza vrzeli in dolgoročna zakonodajna perspektiva

17. poziva Komisijo, naj v oceni učinka, priloženi zakonodajnemu predlogu, oceni ustreznost veljavnega zakonodajnega okvira in ocen tveganja med odobritvijo aktivnih snovi za biotično varstvo rastlin in registracijo sredstev za biotično varstvo rastlin, med drugim v smislu zahtev po podatkih, meril za odobritev in vzajemnega priznavanja; poziva, naj se v priloženi oceni učinka opredelijo področja, na katerih bi bilo mogoče veljavno uredbo prilagoditi, da bi primerneje urejala dajanje rešitev za biotično varstvo rastlin na trg, kot je bilo pozvano v strateškem dialogu, ter bi omogočala izpolnjevanje potreb kmetov po naprednejšem in celovitejšem naboru orodij;

18. poziva Komisijo, naj pripravi celovito strategijo za biotično varstvo rastlin in nabor orodij za oceno pričakovanih izzivov na področju varstva kmetijskih rastlin v prihodnjih desetih letih za posamezne kmetijske rastline, škodljivce in bolezni, da bi podprla razvoj alternativnih fitofarmacevtskih sredstev in ukrepov integriranega varstva rastlin pred škodljivimi organizmi, zlasti z uporabo učinkovitih in cenovno dostopnih alternativ, ter naj opredeli vrzeli v varstvu rastlin in predvidi umike s trga, da bodo lahko uporabniki dovolj zgodaj začeli načrtovati opustitev in se bo oblikoval okvir, ki bo kos izzivom prihodnosti in bo ustrezal svojemu namenu;

19. poziva Komisijo, naj preuči možnost, da bi enkrat v prihodnje biotično varstvo rastlin uredili z novo samostojno uredbo, vključno s pogoji, pod katerimi bi se lahko uporabljal centraliziran pristop, da bi bili postopki ocenjevanja, odobritve in registracije bolj prilagojeni rešitvam za biotično varstvo rastlin;

Odpravljanje zaostankov

20. poziva, naj se po potrebi zagotovi dovolj sredstev za odpravo zaostankov pri obravnavanju zahtevkov za biotično varstvo rastlin ter se omogoči njihova prednostna obravnava, če so bila zagotovljena namenska dodatna sredstva za odobritev biotičnih agensov v okviru postopkov odobritve in registracije aktivnih snovi in proizvodov v skladu z Uredbo (ES) št. 1107/2009, hkrati pa naj se postopki odobritve in registracije ocenijo in se posodobijo na podlagi znanstvenega in tehničnega razvoja; poudarja, da pospešitev ocenjevanja in registracije rešitev za biotično varstvo rastlin ne bi smela povzročiti dodatne zamude pri ocenjevanju tveganja snovi v konvencionalnih fitofarmacevtskih sredstvih in njihovi odobritvi ali zamud pri pregledu tistih, ki so že več kot deset let v prometu, da bi zagotovili visoko raven varstva;

Podpora za vlagatelje zahtevkov

21. je seznanjen z veljavnimi določbami o pomoči, ki jo vlagateljem nudita Evropska agencija za kemikalije in Evropska agencija za zdravila; poziva države članice in agencijo EFSA, naj malim in srednjim podjetjem zagotovijo tehnično podporo, zlasti pri pripravi zahtevkov, pri čemer naj uporabijo jasne zaščitne ukrepe, da ne bi prihajalo do nasprotja interesov; poziva agencijo EFSA, naj ob upoštevanju navedenega ustanovi enotno kontaktno točko za mala in srednja podjetja, ki proizvajajo biotične agense, in vlagateljem zahtevkov zagotovi jasna navodila in podporo pri pripravi dokumentacije, razlago zahtev po podatkih in postopkov za vlaganje zahtevkov, da se izboljša kakovost vloženih zahtevkov in s tem zmanjšajo zamude v postopku ocenjevanja in registracije ter olajša dajanje registriranih biotičnih agensov na trge EU;

22. poziva države članice, naj vzpostavijo časovno učinkovite, jasne in lahko razumljive upravne postopke, prilagojene sredstvom za biotično varstvo rastlin, in ocene tveganja, primerne za način delovanja in naravo sredstva, ter ustanovijo namenske službe za pomoč;

23. poziva Komisijo, naj čim prej sprejme najsodobnejše posebne smernice za sredstva za biotsko varstvo rastlin, da se spodbudi njihova uporaba in poveča skladnost med državami članicami;

Uporaba Direktive 2009/128/ES za spodbujanje biotičnega varstva rastlin, tudi z integriranim varstvom rastlin pred škodljivimi organizmi

24. poziva države članice, naj v svoje nacionalne akcijske načrte na podlagi Direktive 2009/128/ES zlasti vključijo načrtovane in sprejete ukrepe za izboljšanje postopkov registracije sredstev za biotično varstvo rastlin in drugih sredstev z majhnim tveganjem;

25. poleg tega poziva Komisijo in države članice, naj v sodelovanju s kmeti poskrbijo za učinkovito izvajanje Direktive 2009/128/ES in s tem olajšajo dostop do sredstev za biotično varstvo rastlin ter naj spremljajo kmete pri prehodu na bolj trajnostne prakse;

Potencial rešitev za biotično varstvo rastlin

26. priznava, da lahko s pristopi, ki temeljijo na biotičnem varstvu rastlin, precej zmanjšamo odvisnost od konvencionalnih fitofarmacevtskih sredstev; ugotavlja, da lahko rešitve za biotično varstvo rastlin dopolnjujejo konvencionalna fitofarmacevtska sredstva, če se temu nameni ustrezna pozornost, kar pomeni, da skupaj z drugimi metodami za varstvo kmetijskih rastlin koristno prispevajo k širokemu in uravnoteženemu naboru orodij za kmete; poudarja, da imajo biotični agensi zaradi svojih posebnih lastnosti, ki omogočajo ciljno usmerjeno delovanje z minimalnimi netarčnimi oz. stranskimi učinki, drugačen profil tveganja, zato so bolj združljivi z

integriranim varstvom rastlin pred škodljivimi organizmi in zlasti s praksami ekološkega kmetovanja; vztraja, da lahko torej širša uveljavitev biotičnega varstva rastlin veliko prispeva k doseganju ciljev EU na področju okolja, prehranske varnosti in zdravja, hkrati pa ohrani kmetijsko produktivnost in prepreči, da bi kmetje ostali brez učinkovitih in cenovno dostopnih alternativ za zaščito svojih pridelkov;

27. ugotavlja, da bi bilo treba poleg olajšanja registracije in uvajanja biotičnega varstva rastlin v večji meri uvajati tudi integrirano varstvo rastlin pred škodljivimi organizmi ter zmanjšati odvisnost od konvencionalnih fitofarmacevtskih sredstev in tveganja, povezana z njimi;

28. poziva Komisijo, naj zagotovi učinkovito izvajanje in izvrševanje trajnostne rabe pesticidov na podlagi Direktive 2009/128/ES in Uredbe (ES) št. 1107/2009, zlasti kar zadeva pravočasno obravnavo zahtevkov za registracijo in integrirano varstvo rastlin pred škodljivimi organizmi; ugotavlja, da imajo kmetje pri celostnem pristopu integriranega varstva rastlin pred škodljivimi organizmi vedno možnost, da uporabijo registrirana konvencionalna sredstva, ki izpolnjujejo vse varnostne zahteve za zdravje in okolje;

Ocena zmogljivosti in virov za izvajanje

29. poziva Komisijo in države članice, naj ocenijo svoje upravno delo in institucionalne zmogljivosti ter ustreznost virov, dodeljenih agenciji EFSA oziroma ustreznim pristojnim nacionalnim organom, da bodo lahko opravili svoje naloge; poudarja, da so potrebne naložbe v zmogljivosti za (ponovno) ocenjevanje v državah članicah in agenciji EFSA;

30. poziva Komisijo, naj dodeli potrebna dodatna sredstva za usposabljanje in zaposlovanje dodatnih kadrov, vključno z ustreznimi in specializiranimi strokovnjaki, v agenciji EFSA ter naj znotraj njene organizacijske strukture zagotovi namenska in zadostna sredstva za biotično varstvo rastlin, da se preprečijo neupravičene zamude v postopku odobritve aktivnih snovi za biotično varstvo rastlin, zagotovijo prilagojene ocene in zmanjšajo ozka grla; poziva Komisijo, naj sprejme ustrezne nadaljnje ukrepe, da se omogoči pospešitev postopka odobritve in uvajanja biotičnega varstva rastlin v večji meri;

Dobro financiranje v državah članicah

31. poziva države članice, naj zagotovijo, da bo pristojnim nacionalnim organom namenjenih dovolj proračunskih sredstev, saj je to bistveno, da se preprečijo nepotrebne zamude v postopkih registracije sredstev za biotično varstvo rastlin in se pospeši uvajanje biotičnega varstva rastlin; vztraja, da bi morale države članice poskrbeti, da bodo imeli pristojni nacionalni organi dovolj proračunskih sredstev, osebja in strokovnega znanja za pravočasno in učinkovito izvajanje (ponovnih) ocen; poudarja prednosti izmenjave zgledov dobre prakse

med državami članicami;

32. prav tako poziva Komisijo, naj predlaga ukrepe ter opredeli mehanizme in vire za podporo državam članicam pri pospeševanju njihovih postopkov registracije; v zvezi s tem predlaga, naj Komisija pripravi smernice o potrebnih minimalnih virih in zmogljivostih za oceno sredstev za biotično varstvo rastlin, ki bi se uporabljale v vseh državah članicah EU;

Raziskave in vlaganja

33. poziva Komisijo in države članice, naj spodbujajo naložbe v javne in zasebne raziskave ter partnerstva za razvoj strategij za biotično varstvo rastlin in integrirano varstvo rastlin pred škodljivimi organizmi, tudi prek raziskovalnih središč, univerz in regionalnih inovacijskih vozlišč, inovacijskih partnerstev EU in usmerjevalnih projektov, s posebnim poudarkom na malih in srednjih podjetjih prek ciljno usmerjenih programov, pa tudi za spodbujanje konkurenčnega okolja, ki omogoča in spodbuja inovacije v EU ter zmanjšuje odvisnost kmetijstva EU;

34. poudarja pomen raziskav in razvoja na področju tehnologij za biotično varstvo rastlin v prihodnjih desetletjih, zlasti raziskav za odpravo vrzeli v varstvu pri določenih kombinacijah rastlina-škodljivec/bolezen, za katere je na voljo malo alternativnih rešitev za zatiranje škodljivcev ali pa jih sploh ni, da bi se inovacije in regulativna prizadevanja usmerila tja, kjer so najbolj potrebna;

Dostop kmetov do znanja

35. ugotavlja, da so za uporabo sredstev za biotično varstvo rastlin potrebni različni pristopi, baze znanja in veščine, zlasti v zvezi s skrbjo za koristne vrste, ki ščitijo pridelke; ugotavlja, da se to že delno upošteva pri integriranem varstvu rastlin pred škodljivimi organizmi in v drugih proizvodnih sistemih; vendar poudarja, da je treba v sodelovanju s kmeti izboljšati znanje, usposabljanje, informacije in praktične smernice o učinkoviti rabi sredstev za biotično varstvo rastlin;

36. ugotavlja, da so med državami članicami še vedno velike razlike pri dostopu do znanja in svetovalnih storitev; poziva, naj se svetovanje o možnostih uporabe biotičnega varstva rastlin zagotavlja v okviru neprekinjenih neodvisnih svetovalnih sistemov, ki imajo na voljo ustrezne vire in bi morali biti dostopni vsem kmetom;

37. poziva Komisijo in države članice, naj v sodelovanju s končnimi uporabniki zagotovijo digitalno platformo EU, ki bo temeljila na pilotnem projektu INSIGNIA, ki vključuje dolgoročno spremljanje opraševalcev, in uspešnem pilotnem projektu o naboru orodij za kmete za integrirano varstvo rastlin pred škodljivimi organizmi, ki je nastal na pobudo Parlamenta, da bi razširili dobro prakso in preizkušene rešitve za biotično varstvo rastlin ter kmetom pomagali,

da se bodo lahko informirano odločili za najučinkovitejšo vrsto biotičnega varstva rastlin glede na strukturo populacije škodljivcev ter talne in podnebne razmere na zadevni kmetiji; poleg tega poziva Komisijo, naj spodbuja širši nabor orodij, tako da med drugim poskrbi, da bo ta digitalna platforma neprekinjena, dostopnejša in stalna pobuda, ki bo na voljo v vseh jezikih EU, ter zagotovi sodelovanje vseh ustreznih deležnikov;

38. poudarja, da je treba izboljšati dostop do znanja z usposabljanjem kmetov za razvoj tehničnih zmogljivosti v okviru demonstracijskih mrež, z medsebojno izmenjavo, lokalno tehnično podporo in spodbudami, tudi finančnimi, da se spodbudi varna, učinkovita in splošna uporaba biotičnih agensov; priznava, da bi bilo dobro spremljati dostop do znanja in razširjanje dobre prakse pri uvajanju biotičnega varstva rastlin; želi spomniti, da lahko države članice in EU usposabljanje kmetov sofinancirajo in spodbujajo z naložbami ali storitvami svetovanja v okviru sistemov kmetijskega svetovanja v skupni kmetijski politiki; poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo ustrezno podporo za usposabljanje na področju biotičnega varstva rastlin, tehnično podporo in praktične smernice ter preučijo, kako najbolje olajšati to prostovoljno usposabljanje, da bi več kmetov spodbudili k uvedbi biotičnega varstva rastlin in integriranega varstva rastlin pred škodljivimi organizmi;

Sodelovanje med vsemi akterji

39. poziva k več znanstvenim raziskavam, izmenjavi znanja, sodelovanju in razvoju zmogljivosti med vsemi pomembnimi akterji, udeleženimi v procesu razvoja, odobritve, registracije, uvajanja in razširjanja biotičnega varstva rastlin ter dobre prakse pri izvajanju integriranega varstva rastlin pred škodljivimi organizmi v EU, pa tudi v procesu izmenjave znanja in dobre prakse s partnerji v tretjih državah;

Financiranje svetovalnih sistemov

40. poziva, naj države članice v svojih nacionalnih akcijskih načrtih navedejo podrobne informacije o financiranju svetovalnega sistema, pa tudi o usposabljanju in zmogljivostih na področju biotičnega varstva rastlin ter integriranega varstva rastlin pred škodljivimi organizmi; poudarja, da sta priprava in razpoložljivost smernic za integrirano varstvo rastlin pred škodljivimi organizmi, ki so prilagojene posameznim kmetijskim rastlinam in škodljivcem, še vedno neusklajeni med državami članicami; spodbuja države članice, naj revidirajo nacionalne akcijske načrte, tako da bodo imeli kmetje boljši dostop do specifičnih smernic za posamezno kmetijsko rastlino in škodljivca, v katerih bodo odražene regionalne razmere in navedene možnosti za biotično varstvo rastlin, pa tudi ali se lahko vključijo v programe integriranega varstva rastlin pred škodljivimi organizmi ter ali so združljive z drugimi fitofarmacevtskimi sredstvi, kadar so na voljo in je to ustrezno;

Spremljanje napredka

41. poziva Komisijo, naj redno spremlja uvajanje rešitev za biotično varstvo rastlin na trg ter njihovo razpoložljivost in cenovno dostopnost;

42. poziva Komisijo, naj spremlja, kako EU in države članice napredujejo pri odobritvi in registraciji rešitev za biotično varstvo rastlin, pri čemer naj preuči število zahtevkov, s tem povezane upravne zmogljivosti, število zaposlenih in namenska proračunska sredstva, zlasti kar zadeva prednostno obravnavo zahtevkov za registracijo sredstev za biotično varstvo rastlin z namenskimi dodatnimi viri, ko se možnost prednostne obravnave uvede; poziva Komisijo, naj objavi poročilo o ugotovitvah ter ga predloži Parlamentu in Svetu;

Najbolj oddaljene regije

43. poziva Komisijo in države članice, naj omogočijo, da bodo imele najbolj oddaljene regije EU koristi od uvajanja biotskega varstva rastlin, zato naj poskrbijo, da se bodo v postopkih registracije upoštevale njihove edinstvene agroekološke razmere in profili škodljivcev, ter zagotovijo ciljno usmerjeno usposabljanje, svetovalne storitve in finančno podporo kmetom ter malim in srednjim podjetjem v teh regijah; odločno poziva k razvoju smernic in platform znanja, prilagojenih posameznim pridelkom in škodljivcem, ki bodo odražale dejanske razmere v najbolj oddaljenih regijah, da se izboljša njihov dostop do varnih, učinkovitih in trajnostnih rešitev za biotično varstvo rastlin;

°

° °

44. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji ter vladam in parlamentom držav članic.